

Ortadoğu Güncesi

21 Haziran – 20 Temmuz 2012

Günce No: 44

Hazırlayan:

Seval KÖK, ORSAM Uzman Yardımcısı

21 Haziran 2012: Suriye’de rutin eğitim uçuşu sırasında kaybolduğu açıklanan savaş uçağının, Ürdün’deki Mafrak havaalanına indiği belirlendi.

21 Haziran 2012: Hamas’ın askeri kanadı İzzeddin el-Kassam Tugayları, İsrail’in Gazze Şeridi’nde yaşayan Filistinlilere yönelik tutumundan vazgeçmesi halinde, diğer direniş güçleriyle birlikte çatışmaları durduracaklarını bildirdi.

22 Haziran 2012: Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, Suriye’ye dışarıdan olası askeri müdahalenin iç çatışmalara yol açacağını, özellikle de Kürt probleminin çıkabileceğini söyledi.

22 Haziran 2012: Mısır’da gerçekleştirilen cumhurbaşkanlığı seçimleri sonrasında askeri yönetimin çekilmesini isteyen yüz binlerce kişi, Tahrir Meydanı’nda toplandı.

22 Haziran 2012: Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, Rusya’nın Suriye istikametine, içinde asker bulunan gemiler göndermediğini söyledi.

22 Haziran 2012: BM ve Arap Birliği’nin Suriye Özel Temsilcisi Kofi Annan, Suriye’de barışın sağlanması için İran’ın da çözümün parçası olması gerektiğini söyledi.

23 Haziran 2012: Gazze halkı Suriye yönetiminin gerçekleştirdiği katliamı protesto etti.

23 Haziran 2012: Suriye Savunma Bakanlığı, vurulan Türk jeti ile ilgili olarak “Türk jeti sınırlarımızdan 1 kilometre içeri girdi. Hedefi vurduktan sonra Türk uçağı olduğunu tespit ettik. Türk jeti karasularımız üzerinde alçak uçuş yapıyordu” açıklamasını yaptı.

23 Haziran 2012: BM Genel Sekreteri Ban Ki-mun’un, Suriye’nin Türk askeri uçağını düşürmesi ile ilgili olarak “durumu yakından takip ettiği ve bu ciddi olayın iki tarafça itidalle ve diplomatik kanallar yoluyla ele alınmasını umut ettiği” bildirildi.

23 Haziran 2012: Suriye Devlet Başkanı Beşşar Esed, yeni hükümeti kurdu. Hükümette, muhalif savaşçılar tarafından öldürüldüğü öne sürülen Savunma Bakanı Davud Recha’nın koltuğunu koruduğu görüldü.

23 Haziran 2012: Ürdün hükümeti, İsrail’in Tel Aviv’e Büyükelçi atanması yönündeki talebine olumsuz yanıt verdi.

23 Haziran 2012: Şam yönetimi Türk uçağının düşürülmesi konusunda Türkiye’den hiç bir şekilde özür dilenmediğini açıkladı.

24 Haziran 2012: İran Dışişleri Bakanı Ali Ekber Salihî, Suriye’nin Türk jetini düşürmesinin ardından her iki ülkeye itidal çağrısı yaptı.

24 Haziran 2012: Türkiye, düşürülen askeri uçağına ilişkin Suriye’ye diplomatik nota verdi.

24 Haziran 2012: Mısır yönetimi, Gazze Şeridi ile Mısır arasındaki Refah Sınır Kapısı’nı iki yönlü olarak geçişlere kapattı.

24 Haziran 2012: Mısır’da geçtiğimiz haftasonu yapılan cumhurbaşkanlığı seçimini Müslüman Kardeşler’in adayı Muhammed Mursi kazandı.

25 Haziran 2012: Mısır cumhurbaşkanlığına seçilen Hürriyet ve Adalet Partisi’nin adayı Muhammed Mursi, “Bizler savaş için gelmedik barış için geldik. Mısır’ın tüm uluslararası anlaşmalarına saygılıyız” dedi.

25 Haziran 2012: Kuzey Irak Bölgesel Kürt Yönetiminin Başkanı Mesud Barzanî, terör örgütü PKK’ya çağrıda bulundu. Barzanî, “Bu sorun sadece siyasi yollarla çözülür. Bu sorun silah ve silahlı eylemlerle çözülmez.” dedi.

25 Haziran 2012: Avrupa Birliği (AB) Dışişleri Bakanları, halka yönelik şiddet politikasını sürdürdüğü gerekçesiyle Suriye yönetimine karşı aldıkları 16’ncı yaptırım kararında, 6 kurum, kuruluş ve şirketi kara listeye aldı.

25 Haziran 2012: Suriye Dışişleri Bakanlığı, Türk askeri uçağının Suriye karasularında düşürüldüğünü belirtti.

26 Haziran 2012: Türkiye, Suriye’nin Türk keşif uçağını düşürmesinin ardından resmen Birleşmiş Milletler’e müracaat etti.

26 Haziran 2012: İran, AB ülkelerinin petrol alımına yönelik ambargosunun mevcut ilişkilere iyi yönde bir katkısının olmayacağını, 5+1 ile müzakereleri de olumlu etkilemeyeceğini bildirdi.

26 Haziran 2012: Suriye Devlet Başkanı Beşar Esed, "Suriye'nin kelimenin tam anlamıyla bir savaş durumu yaşadığını" ifade ederek, savaş durumunda tüm politikaların, yönelimlerin, sektörlerin ve olanakların zafer sağlama yönünde olması gerektiğini belirtti.

27 Haziran 2012: Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, İran'ın, Suriye'deki çatışma ve şiddet olaylarının çözümünde yer alması gerektiğini belirtti.

27 Haziran 2012: Mısır'ın yeni Cumhurbaşkanı Muhammed Mursi'nin Suriye Devlet Başkanı Beşar Esed'in tebrik mesajını reddettiği bildirildi.

27 Haziran 2012: BM ve Arap Birliği Suriye Özel temsilcisi Kofi Annan, yayınladığı bir yazılı açıklamada, cumartesi günü Cenevre'de gerçekleşecek Suriye toplantısını duyurdu.

28 Haziran 2012: Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, Suriye'ye herhangi bir dış müdahaleyi desteklemeyeceklerini açıkladı.

28 Haziran 2012: Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Özel Temsilcisi Kofi Annan Suriye krizinin çözümü için muhalifleri de kapsayan geçiş hükümeti kurulmasını önerdi.

28 Haziran 2012: İran ve İngiltere, büyükelçiliklerini karşılıklı olarak kapatırken, iki devlet arasındaki diplomatik ilişkilerin başka ülkeler aracılığıyla süreceği bildirildi.

28 Haziran 2012: Suriye Devlet Başkanı Beşar Esed, ülkesine yönelik askeri bir müdahale beklenmediğini söyledi.

29 Haziran 2012: Türkiye'nin sınıra savunma füzeleri sevk etmesinin ardından Suriye'nin de 170 tankı harekete geçirdiği iddia edildi.

30 Haziran 2012: BM'nin Suriye özel temsilcisi Kofi Annan, uluslararası kamuoyunun güçlü desteğine rağmen Suriye'deki krizin daha da derinleştiğini belirtti.

30 Haziran 2012: Mısır'daki ilk özgür seçimlerin galibi Muhammed Mursi, yemin ederek resmen cumhurbaşkanı oldu.

30 Haziran 2012: BM ve Arap Birliği'nin Suriye Özel Temsilcisi Kofi Annan, Suriye Toplantısı'na katılan ülkelerin, Suriye'de barışın tesisi için geçiş hükümetinin kurulması konusunda hemfikir olduklarını söyledi.

30 Haziran 2012: Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, BM'nin Suriye barış planına göre, Suriye Devlet Başkanı Beşar Esed'in görevini bırakmasının gerekmediğini iddia etti.

1 Temmuz 2012: Fransa Dışişleri Bakanı Laurent Fabius, İsviçre'nin Cenevre şehrinde dün BM Güvenlik Konseyi üyelerinin Suriye'deki geçiş hükümeti ile ilgili kabul ettiği belgenin Devlet Başkanı Beşar Esed'in görevi bırakması gerektiği anlamına geldiğini söyledi.

2 Temmuz 2012: Mısır Cumhurbaşkanı Muhammed Mursi, Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'nu kabul etti.

3 Temmuz 2012: Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, Suriyeli Muhalifler Konferansı'na katılmak için geldiği Mısır'ın başkenti Kahire'de, El Ezher Şeyhi Ahmed el-Tayyib ve Kıpti Patrik vekili Başpiskopos Bak Hornois'i ziyaret etti.

3 Temmuz 2012: ABD Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Victoria Nuland, Türk askeri uçağının Suriye tarafından düşürülmesini "alçakça" olarak niteledi.

4 Temmuz 2012: Rusya, "Suriye Devlet Başkanı Beşar Esed'in geleceğini ABD ile tartışmayacağını" bildirdi.

4 Temmuz 2012: Fransa ve İngiltere, Suriye'de siyasi geçiş planının şiddeti sona erdirmemesi durumunda BM Güvenlik Konseyi'nden daha ağır yaptırım çıkması için çalışacaklarını bildirdi.

4 Temmuz 2012: Mısır'da yapılan Suriyeli Muhalifler Konferansı'nın sonuç deklarasyonunda, "Suriye'deki değişimin Suriyelilerin iradesiyle gerçekleşebileceği" belirtilerek, "Rejimin varlığı, Suriyelilerin kuracağı özgür ve demokratik devletin önünde bir engel teşkil etmektedir" denildi.

5 Temmuz 2012: Suriye'deki BM gözlemcilerinin şefi Norveçli Tümgeneral Robert Mood, Suriye'deki şiddetin eşi görülmedik seviyelere ulaştığını söyledi.

5 Temmuz 2012: Irak Dışişleri Bakanı Hoşyar Zebari, Irak hükümetinin elinde, El Kaide militanlarının Irak'tan Suriye'ye sızdıklarına dair "güvenilir bilgi ve istihbarat" bulunduğunu söyledi.

5 Temmuz 2012: Suriye ordusu tarafından havadan ve karadan vurulan Türk TIR'larının şoförleri muhaliflerin yardımı ile Kilis'e getirildi.

6 Temmuz 2012: Hafız Esed döneminin Savunma Bakanı Mustafa Abdulkadir Tlas'ın oğlu Cumhuriyet Muhafız Birliği'nin 105'inci Alay Komutanı Tuğgeneral Menaf Tlas'ın Suriye'den ayrılarak Avrupa'ya veya başka bir ülkeye kaçtığını belirtildi.

6 Temmuz 2012: ABD Dışişleri Bakanı Hillary Clinton, Rusya ve Çin'e Suriye konusunda bedel ödeyeceklerinin gösterilmesi gerektiğini söyledi.

7 Temmuz 2012: BM ve Arap Birliği'nin Suriye özel temsilcisi Kofi Annan, bu ülkedeki krize siyasi çözüm bulunması yolunda yürüttüğü çabaların şu ana kadar başarısız kaldığını itiraf etti.

7 Temmuz 2012: Fetih ve Hamas arasındaki, "milli mutabakat hükümeti" kurarak fiilen ikiye bölünmüş Filistin'i tek yönetim altında birleştirmek üzere 6 ay içinde seçimlere gitme konusundaki uzlaşma çalışmaları çıkmaza girdi.

8 Temmuz 2012: Suriye, geniş çaplı bir askeri savunma tatbikatına başladığını bugün açıkladı.

8 Temmuz 2012: ABD Dışişleri Bakanı Hillary Rodham Clinton, Suriye'de barış umutları için zamanın tükendiğini söyledi ve yönetimin düşeceği uyarısında bulundu.

8 Temmuz 2012: Libya halkı, Muammer Kaddafi'nin devrilmesinden sonra Libya Ulusal Meclis üyelerini seçmek için yapılan ilk seçimlerde sandık başına gitti. Yüksek Seçim Kurulu Başkanı Nuri el-Abbar, "Kayıtlı 2 milyon 865 bin seçmenden yaklaşık 1,2 milyonun oy kullandığı seçimlere katılım oranı yüzde 43 olarak gerçekleşti" dedi.

8 Temmuz 2012: Mısır Cumhurbaşkanı Muhammed Mursi, feshedilen halk meclisinin geri çağrılması ve yeni anayasanın oluşturulmasının hemen ardından 60 gün içinde parlamento seçimlerine gidilmesi yönünde karar çıkardı.

9 Temmuz 2012: Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Suriye'de yaşanan krizin çözümünde anlaşmazlık olduğunu, siyasi diyalogla ancak barışın sağlanabileceğini söyledi.

9 Temmuz 2012: Suriye'ye gelen BM ve Arap Birliği'nin Suriye özel temsilcisi Kofi Annan, Suriye Devlet Başkanı Beşşar Esed ile görüştü.

9 Temmuz 2012: Mısır Anayasa Mahkemesi, Halk Meclisi'nin fesih kararının "kesin ve bağlayıcı" olduğunu açıkladı.

10 Temmuz 2012: Suriye Özgürlük Ordusu, muhaliflerin safına geçen Esed'e yakınlığıyla bilinen üst düzey komutanlara temkinli yaklaşıyor. Suriyeli Muhalif Albay Malik El Kurdi, Beşşar Esed'in yakın arkadaşı Suriye Cumhuriyet Muhafız Birliği komutanlarından Tuğgeneral Menaf Tlas'ın Özgürlük Ordusu safına geçişine temkinli yaklaşıklarını ifade etti.

10 Temmuz 2012: İran Dışişleri Bakanı Ali Ekber Salih, bölge ülkelerinin Suriye krizi konusunda sağduyulu hareket etmeleri çağrısında bulunarak, bu konuda alınacak "yanlış bir kararın yıkıcı sonuçlar" doğurabileceği uyarısında bulundu.

10 Temmuz 2012: Mısır parlamentosu, Anayasa Mahkemesi'nin feshetme kararına rağmen bugün kısa bir toplantı yaptı. Meclis, Anayasa Mahkemesi'nin meclisi feshetme kararını Yargıtay'a götürme konusunda mutabakata vardı.

10 Temmuz 2012: Ürdün Basın ve Enformasyondan Sorumlu Devlet Bakanı ve Hükümet Sözcüsü Semih el-Muayite, "Hükümet, Suriyeli mülteciler için kamp kurmaya karar verdi" dedi.

10 Temmuz 2012: Rusya'nın Suriye hükümetine verdiği desteği kesmesi için Moskova'ya arka arkaya resmi ziyaretler düzenleyen Suriye muhalefet örgütleri, Moskova'da destek arayışlarını sürdürüyor.

11 Temmuz 2012: Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, Suriyelilerin kaderlerini kendilerinin belirlemesi gerektiğini söyledi.

11 Temmuz 2012: Arap Birliği Genel Sekreteri Nebil el-Arabi, Esed yönetimi ve muhalefet arasında yaşanan çatışmaların iç savaşa dönüştüğünü ifade ederek, “Esed yönetimine sunulan barışçıl çözümler geçerliliğini korumaktadır. Arap Birliği, savaşı hiçbir zaman çözüm olarak sunmamıştır” dedi.

11 Temmuz 2012: Suriye'nin Bağdat Büyükelçisi Neval Faris'in, ülkesinde devam eden şiddet olaylarına tepki olarak görevinden ayrıldığı ve muhalif saflarına katıldığı bildirildi.

11 Temmuz 2012: Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov'u Moskova'da ziyaret eden muhalif Suriye Ulusal Konseyi heyeti, Esad rejimine desteklerinin devam etmesi halinde bundan Rusya'nın zarar göreceği uyarısında bulundu.

12 Temmuz 2012: Mısır Cumhurbaşkanı Muhammed Mursi, “Mısır ve Körfez ülkelerinin istikrarı önceliğimizdir” dedi.

12 Temmuz 2012: Rusya, BM'de Suriye'ye yönelik yeni karar tasarısına karşı çıktığını ve bunun “kabul edilemez” olduğunu açıkladı.

13 Temmuz 2012: Ürdün'deki Müslüman Kardeşler Teşkilatı, bu yıl sonunda yapılması kararlaştırılan parlamento seçimlerini boykot edeceklerini açıkladı.

13 Temmuz 2012: Lübnan Ordusu; Suriye'ye silah kaçakçılığını önlemek için sınır bölgesine yeni birlikler sevk etmeye başladı.

15 Temmuz 2012: Suriye'nin başkenti Şam'ın birçok bölgesinde nizami ordu ile Özgür Suriye Ordusu arasında şiddetli çatışmaların yaşandığı bildirildi.

16 Temmuz 2012: ABD Dışişleri Bakanı Hillary Clinton'un Mısır'a yaptığı iki günlük ziyaret, ülkede tepkiyle karşılandı.

16 Temmuz 2012: Deyr ez-Zor'daki Bekara aşireti reisi Neval el-Başir, Özgür Suriye Ordusunun, Deyr Zor'un yüzde 70'inde kontrolü ele geçirdiğini söyledi.

16 Temmuz 2012: Suriye'nin Minsk Büyükelçisi Faruk Taha'nın Esed rejimi ile bağlarını kopardığı öne sürüldü.

16 Temmuz 2012: Fas Krallığı, Trimse katliamının ardından ülkedeki Suriye büyükelçisini istenmeyen adam ilan etti.

16 Temmuz 2012: BM ve Arap Birliği'nin Suriye Özel Temsilcisi Kofi Annan, Moskova'da Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov ile Suriye krizini görüşmek üzere bir araya geldi.

17 Temmuz 2012: Ürdün'ün, Suriye ile kuzey sınırındaki güvenlik önlemlerini artırdığı belirtildi.

17 Temmuz 2012: İran Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Ramin Mihmanperest, Suriye sorununun çözümü için İran'ın bütün kapasitesini kullanmaya hazır olduğunu belirtti.

17 Temmuz 2012: İspanya Savunma Bakanı Pedro Morenes, Lübnan'daki BM uluslararası barış gücünde görev yapan İspanyol askerlerinin sayısını yilsonuna kadar yarıya indireceklerini açıkladı.

17 Temmuz 2012: Irak hükümeti, Türkiye'nin Irak hava sahasını ve kara sınırını ihlal ettiğini öne sürerek, bunun iki ülke arasındaki ilişkilere ve ortak çıkarlara zarar verdiğini belirtti.

17 Temmuz 2012: Irak hükümeti, Suriye'deki tüm vatandaşlarından ülkeyi terk etmelerini istedi.

18 Temmuz 2012: Suriye'nin başkenti Şam'da Ulusal Güvenlik Kurulu binasına yönelik saldırıda Savunma Bakanı Davud Racha, Genelkurmay Başkan Yardımcısı ve Suriye Devlet Başkanı Beşar Esed'in eniştesi Asif Şevket, Suriye eski Genelkurmay Başkanı Esad'ın özel temsilcisi general Hasan Türkmani, İçişleri Bakanı Muhammed İbrahim El Şaar ve İstihbarat Birim Başkanı Hafız Makhlof öldü.

18 Temmuz 2012: İngiltere Dışişleri Bakanı William Hague, Suriye'nin en üst düzey güvenlik yetkililerinin bombalı saldırıyla öldürülmesinin, BM'nin krizi sona erdirmek için güçlü şekilde eyleme geçmesi gerektiğinin göstergesi olduğunu söyledi.

18 Temmuz 2012: Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, “Rusya'nın BM güvenlik Konseyi'nin Suriye'de devrime desteği ifade edebilecek bir kararın alınmasına izin vermeyeceği”ni belirtti.

18 Temmuz 2012: Suriye’de intihar saldırısı sonucu hayatını kaybeden Savunma Bakanı Abdullah Davud Raciha’nın yerine General İmad Fahid Cesim el Freyc getirildi.

18 Temmuz 2012: İran Dışişleri Bakanlığı, yabancı ülkelerin teröristlere arka çıkmasının Suriye’ye istikrar getirmeyeceğini açıkladı.

18 Temmuz 2012: Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan’la düzenlediği ortak basın toplantısında Suriye krizinin çözümünde Türkiye’nin Cenevre eylem planını desteklemesini memnuniyetle karşıladıklarını söyledi.

18 Temmuz 2012: Obama yönetimi, Suriye Devlet Başkanı Beşar Esed’in tüm kabinesi ile üst düzey yöneticileri hedef alan yaptırımları açıkladı.

18 Temmuz 2012: Amerikan yönetimi, Suriye Devlet Başkanı Beşar Esed’in ülkenin kontrolünü kaybetmekte olduğunu, uluslararası toplumun siyasi geçiş süreci için acilen devreye girmesi gerektiğini açıkladı.

18 Temmuz 2012: Suriye Milli Konseyi Başkanı Abülbasit Seyda, Şam saldırısının saldırının Esad’ın gidişini hızlandıracağını öne sürdü.

18 Temmuz 2012: Suriyeli muhalifler, Şam’da 5 üst düzey yetkilinin öldürülmesinin ardından Esed yönetiminin kimyasal silah kullanacağını ifade ederek, uluslararası kamuoyundan, bu silahların güvenliğinin sağlanmasını istedi.

19 Temmuz 2012: İsrail Savunma Bakanı Ehud Barak, Golan Tepeleri’nden İsrail’e kaçmaya çalışacak muhtemel sığınmacıları geri çevireceklerini söyledi.

19 Temmuz 2012: Suriye’de görev yapan BM gözlemcileri, Suriye’nin “barış yolunda olmadığını” söyledi.

19 Temmuz 2012: El Cezire televizyonu, Suriye’de Esed rejimini devirmek için savaşan muhaliflerin Suriye sınırındaki gümrük bölgesini kontrol altına aldığını öne sürdü.

19 Temmuz 2012: Rusya ve Çin, Suriye yönetimi aleyhine hazırlanan tasarıyı BM Güvenlik Konseyi’nde üçüncü kez veto etti.

19 Temmuz 2012: İngiltere Dışişleri Bakanı William Hague, BM Güvenlik Konseyi’nde Suriye tasarısını veto eden Çin ve Rusya’ya sert çıktı.

19 Temmuz 2012: ABD yönetimi, Suriye ile ilgili karar tasarısının Rusya ve Çin tarafından veto edilmesini ‘müessif ve çok talihsiz’ bir gelişme olarak nitelendirdi.

20 Temmuz 2012: Hamas Lideri Halid Meşal, Mısır Cumhurbaşkanı Muhammed Mursi’nin her iki tarafa da eşit mesafede olduğunu altını çizerek “Mısır ve Filistin ilişkileri yeni bir döneme girdi” şeklinde konuştu.

20 Temmuz 2012: Almanya Savunma Bakanı Thomas de Maiziere, BM yönetimi altında olsa bile Suriye’ye yönelik olası bir askeri müdahaleye karşı olduğunu söyledi.

20 Temmuz 2012: Suriye’nin başkenti Şam’da önceki gün düzenlenen saldırıda yaralanan istihbarat şefi Hişam Bahtiyar’ın hayatını kaybettiği belirtildi.

20 Temmuz 2012: Özgür Suriye Ordusu, Şam’daki Ulusal Güvenlik Konseyi binasına gerçekleştirilen saldırının bir süredir hazırlıkları yapılan bir operasyon olduğunu ve bombaların binanın çatısına 3 hafta öncesinden yerleştirildiğini ileri sürdü.

20 Temmuz 2012: Rusya Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Aleksandr Lukaşeviç, Suriye krizinden tek çıkış yolunun Annan Planı ve Cenevre kararları olduğunu söyledi.

20 Temmuz 2012: ABD Temsilciler Meclisi, Pentagon’un “baskıcı Suriye rejimini” silahlandıran Rusya devlet ihraç şirketi Rosoboronexport’la bağlarını koparacak yasayı onayladı.

20 Temmuz 2012: Suriye Müslüman Kardeşler Siyasi Büro Şefi Ali Sadreddin el-Beyanuni, Suriye’yi demokratik çok partili sivil yönetime taşımak için parti kurmayı hedeflediklerini söyledi.

20 Temmuz 2012: BM Güvenlik Konseyi, Suriye’deki gözlemci heyetinin görev süresini 30 gün uzattı.